

Nou-cents anys d'arxiu a partir de les signatures

Arxiu comarcal del Baix Ebre

Albert Curto Homedes,
director de l'Arxiu
Comarcal del Baix Ebre

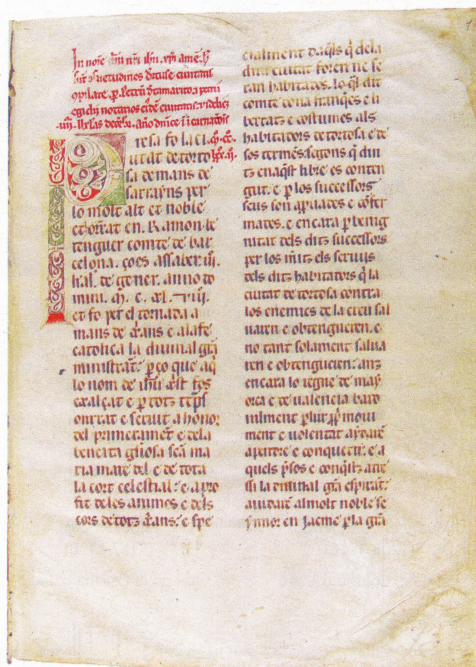
Enguany se celebra el 40è aniversari de la creació de la Xarxa d'Arxius Comarcals, un sistema orgànic per a la salvaguarda i gestió del patrimoni documental, endegat pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, que suposa l'establiment d'un arxiu comarcal en cadascuna de les comarques de Catalunya. L'Arxiu Comarcal del Baix Ebre, amb seu a Tortosa, ubicat avui al col·legi de sant Jaume i sant Matias (els Reials Col·legis), es va constituir legalment el 1983. Els prop de quatre quilòmetres lineals que s'estotgen presenten una gran riquesa històrica. Amb documents des de meitat del segle XII, conserva més d'un centenar de fons documentals i col·leccions que abracen tots els àmbits institucionals i socials, si bé cal destacar-ne dos pel seu pes històric i volumètric, el fons de l'Ajuntament de Tortosa i el fons del districte notarial de Tortosa.

Més enllà de la usual difusió que se'n fa, a partir de tallers didàctics,

visites guiades, exposicions i publicacions, cada any, amb motiu de la Setmana Internacional dels Arxius que se celebra al voltant del dia 9 de juny, l'Arxiu Comarcal del Baix Ebre, com la resta d'arxius comarcals, elabora i presenta una activitat que no vol sinó donar a conèixer el contingut i les tasques que es duen a terme a l'Arxiu, amb l'objectiu d'atansar així la nostra realitat a la societat en general.

En aquesta ocasió, ens hem decantat per mostrar-nos al mitjà de comunicació del *Setmanari l'Ebre* i fer-vos participants d'uns elements documentals que ens exemplifiquen prou bé les característiques intrínseques de la documentació i d'aquest arxiu. Ens referim a les signatures. A diferència d'un llibre editat, del qual poden existir molts exemplars, un document sol ser únic, ja que reflecteix una concreta activitat humana. Vet aquí un valor afegit, la seua unitat. Molt sovint, a més, el document sol anar signat per garantir-ne l'autenticitat, un nou valor a tenir en compte.

A les pàgines següents, hem escollit un total de 60 signatures pertanyents a diferents documents

Primera pàgina del llibre de 'De les Costums de Tortosa' (1272).

custodiats a l'Arxiu. No és una selecció perfectament dissenyada, si-

nó un conjunt que ens serveix d'exemple del que volem expressar. Hi

ha signatures i segells reials i eclesiàstics, de polítics, artistes, entitats, etc. Bona part són persones destacades, tant en l'àmbit local com general, que ens mostren la diversitat documental i l'amplitud cronològica dels fons dipositats a l'Arxiu Comarcal del Baix Ebre. D'altra banda, un altre factor que ens aporten les signatures manuscrites (cada cop més arraconades amb la implantació del document electrònic i les signatures digitals) és el vincle emotiu amb l'autor de la signatura. Deixant a banda els possibles i controvertits trets de personalitat, que poden traslluir-se i deduir a partir de la grafia de la lletra manuscrita i del disseny específic de la rúbrica de cadascú, el que sí que és innegable és que aquestes signatures, més enllà d'autenticar el document, ens transporten al moment i a la persona, que amb la seua empremta els dona validesa.

Un aspecte concret més que se suma als ja prestigiosos de documents manuscrits, fotogràfics, planimètrics, cartogràfics o audiovisuals que fan d'aquest arxiu un dels més rellevants de Catalunya. ■